

سوال‌های نسبتاً دشوار

۱- کدام مصراع از ابیات زیر حذف شده است؟

- (۲) جوجه‌های کبوتران گفتند:
(۴) گفت با چهره‌ای پر از خنده:

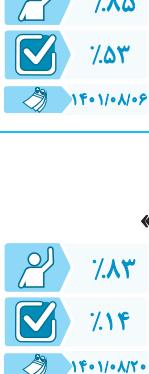
» / کاش می‌شد کنار هم باشیم
توی گلdestههای یک گنبد / روز و شب زائر حرم باشیم«

- (۱) با خودش زیر لب چنین می‌گفت:
(۳) جوجه‌ی کوچک پرستو گفت:

- (۲) به خالق طبیعت می‌اندیشیدم و ابیات سعدی
(۴) نگاه‌های پژمرده‌ی هزاران درخت تشنه

۲- کدام عبارت جمله نیست؟

- (۲) شش
(۴) هشت

- (۱) دانه آرام بر زمین غلتید
(۳) ابر باشم، دوباره آب شوم

۳- عبارت زیر چند جمله دارد؟

«هر چند جوانی پیر عقل باش، نگویم که جوانی مکن ولکن جوان خویشن دار باش و از جوانان پژمرده مباش، جوان شاطر نیکو بود.»

- (۲) پنج
(۴) هفت

۴- استفاده از کدام آرایه‌ی ادبی در متن زیر بارز نیست؟

سنگ‌ها و ریگ‌های اطراف چشمه، زیر گالش‌های لاستیکی کُزال تکان می‌خوردند و بیدار می‌شدند. کُزال از بلندی تپه بالا رفت و بعد سرازیز شد. نیمه‌ی راه بود که خشکش زد. بر جا ماند. چیزی از پشت صخره بیرون آمد. کُزال اول خیال کرد که سگ است. سگی از سگ‌های آبادی که پی گله بیرون آمده، اما سگ نبود. صدای زوزه‌اش پوست بر تن کُزال خراشید. روناک را تنگ به خود فشرد. گرگ آماده‌ی خیز بود. تن کُزال مثل علفی در بال می‌لرزید: «روناکم، روناکم». نگاهی به پشت سر انداخت. نباید می‌ماند. به سمت نوک تپه خیز کرد تپه قد کشیده بود.»

- (۱) تشییه
(۲) شخصیت‌بخشی
(۳) کنایه
(۴) سجع

۵- نهاد فعل‌های ابیات زیر کدام است؟

«با خودش زیر لب چنین می‌گفت: / آرزوهایتان چه رنگین است!
کاش روزی به کام خود برسید / بچه‌ها آرزوی من این است»

- (۲) او (پنهان) - شما (پنهان) - خود - بچه‌ها
(۴) او (پنهان) - آرزوهایتان - شما (پنهان) - آرزوی من

- (۱) خودش - شما (پنهان) - خود - آرزوی من
(۳) خودش - آرزوهایتان - شما (پنهان) - بچه‌ها

۶- رباعی زیر را فرخی بزدی درباره کشته شدن کلنل پسیان سروده است. کدام واژه، این ابیات را بهتر کامل می‌کند؟

«روزی که شهیدِ عشق، قربانی شد / آغشته به خون، مفخر ایرانی شد
در ماتم او عارف و عامی گفتند / ایام ... محرم ثانی شد»

- (۲) صفر
(۴) غریب

- (۱) قریب
(۳) سفر

۷- کدام گزینه درباره گلستان سعدی نیست؟

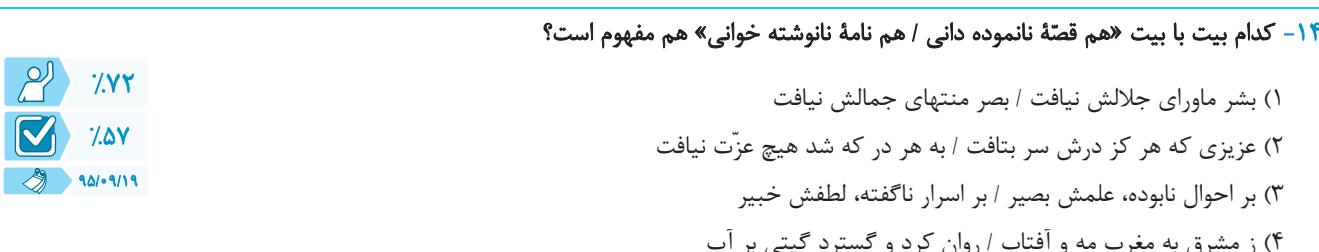
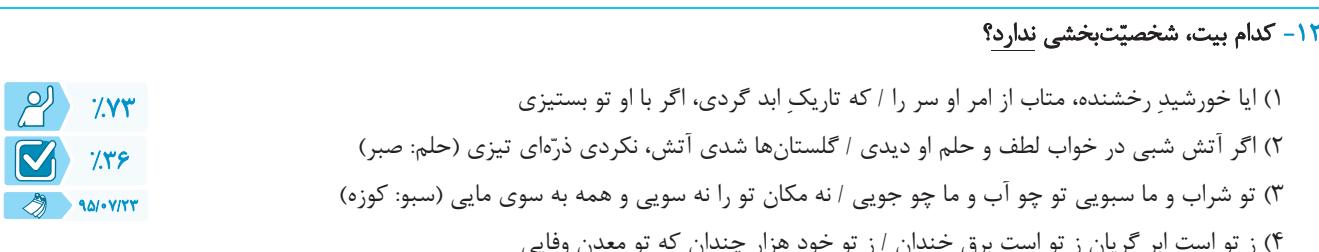
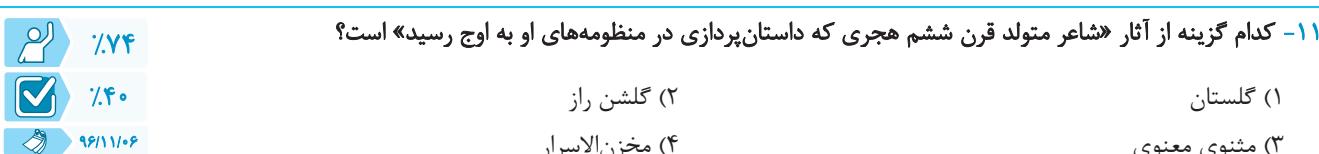
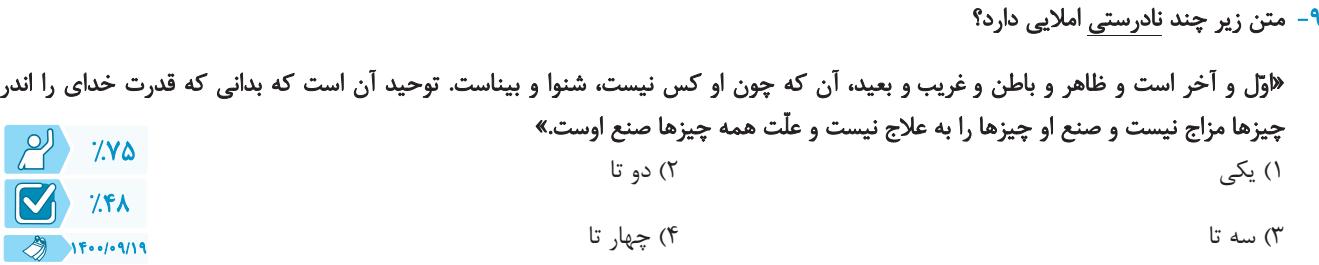

- (۲) مورد تقلید جامی در «بهارستان» بوده است.
(۴) مورد تقلید قاآنی در «پریشان» بوده است.

- (۱) به نظم است و در قالب مثنوی.
(۳) در قرن هفتم هجری آفریده شده است.

- ۸- تعداد جمله‌های بیت زیر کدام است؟
- «در محنت شو خوش و مکن نعمت یاد / شو، درده تن، که دادِ کس چرخ نداد»
- (۱) دو
 - (۲) سه
 - (۳) چهار
 - (۴) پنج

- ۱۵- ابیات زیر بر کدام ویژگی خداوند تأکید نمی‌کند؟

تیست از گوش سر شنیدن او / نیست موقوفِ دیده، دیدن او
حال هر ممکنی به کتم عدم / بیند و داند او نه بیش و نه کم
وز سوال و طلب هر آنچه رود / بر زبانش یگان یگان شنود»

(۴) علیم

(۳) حمید

(۲) بصیر

(۱) سمعیع

سؤالهای دشوار**- ۱۶- بیت کدام گزینه با عبارت زیر قرابت مفهومی ندارد؟**

«خدا در همه جا هست، هر جا و نایافتی است.»

- (۱) غیبت نکردهای که شوم طالب حضور / پنهان نگشتهای که هویدا کنم تو را
- (۲) از همگان بی نیاز و بر همه مشق / از همه عالم نهان و بر همه پیدا
- (۳) خدای خواست که بر مردم آشکارکند / که برکشیده او را فکنند است محل
- (۴) جهان جمله فروع روی حق دان / حق اندر وی ز پیدایی است پنهان

- ۱۷- بیت کدام گزینه با بیت زیر قرابت معنایی بیشتری دارد؟

«هم قصّه ناموده دانی / هم نامه نانوشه خوانی»

- (۱) حافظ اسرار الهی کس نمی‌داند، خموش / از که می‌پرسی که دور روزگاران را چه شد؟
- (۲) نه کس زو زاده نه او زاده از کس / یکی ذات است در هر دو جهان بس
- (۳) همواره در تو جای من باد / توفیقِ تو رهنمای من باد
- (۴) کجا غایب شود غیبی ز علم دوربین تو؟ / که هم بر غیب علامی و هم بر عیب دانایی

- ۱۸- مصراع «عیبدان از غیبدان بوبی نبرد» با کدام عبارت هم مفهوم است؟

- (۱) گفته‌اند که: «برگ درختان سبز، در نظر هوشیار / هر ورقش دفتری است، معرفت کردگار»
- (۲) گفته‌اند که: «دانه‌ها چون در زمین پنهان شود / سر آن سرسیزی بستان شود!»
- (۳) پدری پسر را گفت: «تو نیز اگر بخفتی، به از آن که در پوستین خلق افتی.»
- (۴) معلمی دانش‌آموزان را گفت: «کاش روزی به کام خود برسید / بچه‌ها آرزوی من این است!»

- ۱۹- بیت کدام گزینه با مصراع «نام تو کلید هرچه بستند» قرابت معنایی بیشتری دارد؟

- (۱) پیش تر از نام بت و بتپرست / بود خداوند بدین سان که هست
- (۲) راهنمای خرد راهجوی / کام گشای نفس گرم پوی
- (۳) عقده‌گشاینده دشوارها / چاره‌نمانیده آزارها
- (۴) صدرنشان دل روشن ضمیر / خردeshناس خرد خردگیر

- ۲۰- کدام بیت نادرستی املایی ندارد؟

(۱) بنای حسن را سست است بنیاد / اثاث عشق یا رب بی خلل باد

- (۲) زین عالم تلخ و ترش زین چرخ پیر طفل کش / هم قصه‌گو و هم خمس هم بنده هم اماراتهای
- (۳) از آن زمانه به ما ایستادگی آموخت / که تاز پای نیافتیم، تا که پا و سریست

(۴) مفروش مرا به هیچ و آزاد مکن / من خاجه یکی دارم و تو بنده بسی

پاسخ‌نامه تشریحی

■ انتظار داریم دانشآموزان ترازهای ۴۷۵۰ تا ۵۵۰۰ از هر ۱۰ سؤال به ۱ سؤال پاسخ دهند.

■ انتظار داریم دانشآموزان ترازهای ۵۵۰۰ تا ۶۲۵۰ از هر ۱۰ سؤال به ۲ (یا ۳) سؤال پاسخ دهند.

■ انتظار داریم دانشآموزان ترازهای ۶۲۵۰ به بالا از هر ۱۰ سؤال به بیش از ۴ سؤال پاسخ دهند.

■ انتظار داریم دانشآموزان ترازهای ۴۷۵۰ تا ۵۵۰۰ از هر ۱۰ سؤال به ۲ سؤال پاسخ دهند.

■ انتظار داریم دانشآموزان ترازهای ۵۵۰۰ تا ۶۲۵۰ از هر ۱۰ سؤال به ۳ (یا ۴) سؤال پاسخ دهند.

■ انتظار داریم دانشآموزان ترازهای ۶۲۵۰ به بالا از هر ۱۰ سؤال به بیش از ۵ سؤال پاسخ دهند.

■ انتظار داریم دانشآموزان ترازهای ۴۷۵۰ تا ۵۵۰۰ از هر ۱۰ سؤال به ۵ سؤال پاسخ دهند.

■ انتظار داریم دانشآموزان ترازهای ۵۵۰۰ تا ۶۲۵۰ از هر ۱۰ سؤال به ۶ (یا ۷) سؤال پاسخ دهند.

■ انتظار داریم دانشآموزان ترازهای ۶۲۵۰ به بالا از هر ۱۰ سؤال به بیش از ۸ سؤال پاسخ دهند.

دشوارتر

دشوار

نسبتاً دشوار

۲۵. گزینهٔ ۳.....
متن گزینهٔ ۳ نثر مسجع نیست. واژه‌های سجع در دیگر گزینه‌ها:
گزینهٔ ۱: جواز با جهاز - امان با عیان.
گزینهٔ ۲: پناهی با راهی با گواهی با خواهی.
گزینهٔ ۴: قیقر با مگیر با حقیر.

(صفحه ۹ و پیش اعلام کتاب فارسی - آرایه‌های ادبی)

درسنامه پیشرفت:
سجع چیست؟ آرایه سجع، آوردن کلماتی در پایان جملات نثر است که از نظر وزن یا حرف آخر کلمه یا هر دو (هموزن و هم حرف آخر کلمه) با هم یکسان باشند.
پس سه نکته حائز اهمیت است: ۱) کلمات دارای اشتراک در وزن یا حرف آخر، کلمه باید در پایان (نه وسط یا اول) ۲) جمله‌ها ۳) سجع در نثر مانند قافیه در شعر است و کلام به خوش‌آهنگ و گوش‌نواز

۲۶. گزینهٔ ۱.....
در بیت گزینهٔ ۱ می‌خوانیم: «به دیدن مردم رفتن عیب نیست، ولی هن آن قدری که به تو بگویند بس است»، یعنی اعتدال را در دیدار مردم باید رعایت کنیم. در سایر ابیات، درباره این که «باید عیب خود را دید و نه عیب مردم را» صحبت شده است.

(مشابه صفحه ۱۷ کتاب فارسی - مفهوم)

۲۷. گزینهٔ ۱.....
جمله: همه / فروغ: پرتو / حق: حقیقت
(صفحه الکتاب فارسی - واژه)

۲۸. گزینهٔ ۳.....
«علم‌الغیوب» یعنی داننده نهان‌ها؛ بیت صورت سؤال دقیقاً به این صفت خداوند تعالی اشاره دارد.
تشريح گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ ۱: «ستار‌الغیوب»: پوشاننده عیب‌ها
گزینهٔ ۲: «غافر‌الذوب»: آمرزندۀ گناهان

گزینهٔ ۴: «ذوالجلال و الاکرام»: صاحب شکوه و بخشش

(صفحه ۹ کتاب فارسی - مفهوم)

۲۹. گزینهٔ ۲.....
جمله‌های هر بیت:
گزینهٔ ۱: «کار دل با ناله و زاری فتاد»، «رخنه در بنیاد خودداری فتاد».

گزینهٔ ۲: «از فراق روی یار مهریان، از ناله آتش در جهان می‌فکند». (۱ جمله)
گزینهٔ ۳: «نه ز نخل قامت من بر خورد»، «نه به پای گلین من سر سود

(سایید). (۲ جمله)
گزینهٔ ۴: «کشوری مشتاق دیدار تو اند»، «عالی مفتون رخسار تو اند».

(۲ جمله)

(صفحه ۶ کتاب فارسی - دانش‌های ادبی و زبانی)

۳۰. گزینهٔ ۲.....
بازگردانی و بررسی ابیات:
گزینهٔ ۱: بیت دو جمله دارد: ما شعله شوق تو را به صد حیله نشاندیم. به این آتش پوشیده ما دامن مزن
گزینهٔ ۲: بیت سه جمله دارد: برخیز. قامت دلنوازت را به ناز جلوه بده. پایه قدر ناز را چون قد خود، بلند کن.

گزینهٔ ۳: بیت دو جمله دارد: بار فراق را بستم. به‌جز پای خویش، با همه اعضای خویش وداع کردم.

گزینهٔ ۴: بیت دو جمله دارد: ما از محنت‌سرای غم بیرون دویده‌ایم. این نکته از گریبان چاکر ما معلوم می‌شود.

(صفحه ۶ کتاب فارسی - دانش‌های ادبی)

۱۷. گزینهٔ ۴.....
بیت صورت سؤال می‌گوید خداوند بر همه چیز آگاه است. در بیت گزینهٔ ۴ نیز می‌خوانیم: «کجا غبی از علم دوربین تو غایب می‌شود؟» یعنی هیچ وقت هیچ چیز غبی از علم تو که همه چیز را می‌بیند غایب نمی‌شود، «چرا که تو هم داننده غیب هستی و هم دانای عیب‌ها».

(صفحه ۹ کتاب فارسی - مفهوم)

۱۸. گزینهٔ ۳.....
در پوستین خلق افتادن، یعنی «از دیگران عیب‌جویی کردن». «غیب‌دان» در مصراج صورت سؤال، صفت خداست و در این مصراج، بیان می‌شود کسی که به دنبال ایراد گرفتن از دیگران باشد، از خدا بوبی نبرده است. این مصراج و عبارت گزینهٔ ۳ هر دو در نکوهش عیب‌جویی است.

(صفحه ۱۷ کتاب فارسی - مفهوم)

۱۹. گزینهٔ ۳.....
بیت گزینهٔ ۳ نیز مثل مصراج صورت سؤال به «گره‌گشا بودن خداوند» اشاره می‌کند.

(صفحه ۹ کتاب فارسی - مفهوم)

۲۰. گزینهٔ ۲.....
در بیت گزینهٔ ۲ شاعر نزد خداوند دعا می‌کند و می‌خواهد «أساس و بنیاد عشق بی خلل باشد». شاعر می‌گوید «حسن و خوبی بنای مستحکمی ندارد، ای کاش عشق پایه‌های محکمی داشته باشد». می‌دانیم «اثاث» یعنی «وسایل»، که خب «اساس» در بیت درست‌تر است. در ابیات گزینه‌های ۳ و ۴ نیز «نیفیتم» و «خواجه» نادرست نوشته شده است.

(صفحه ۹ کتاب درسی - املاء)

نکته پیشرفت:

اماوه: امر کننده، فرمان‌دهنده

۲۱. گزینهٔ ۲.....
«به» در گزینهٔ پاسخ به معنای «بهتر» آمده است. «به» در سایر گزینه‌ها حرف اضافه است.

(صفحه ۱۷ کتاب فارسی - مفهوم)

۲۲. گزینهٔ ۳.....
بیت صورت سؤال، ذکر نام خداوند را باعث باز شدن قفل‌ها می‌داند. مصراج نخست بیت گزینهٔ ۳ نیز دقیقاً چنین مفهومی دارد: «زمانی که گره‌ای در کارمان بیفتند، از خدا یاد می‌کنیم.»

بازگردانی ابیات سایر گزینه‌ها:

بیت گزینهٔ ۱: هر کسی از تو پرسید که «آینه، چگونه صیقلی می‌شود؟» برای رضای خدا از پیشانی ات گره بگشا (اخم نکن) و بگو: چنین!
بیت گزینهٔ ۲: آن‌چه گره از کار مشتاقان باز می‌کند، ابروی دلبندِ تو است. تو را به خدا یک نفس بنشین و گره از پیشانی باز کن.

بیت گزینهٔ ۴: به کارِ رعیت گره می‌فکن. آن‌چه خدا به تو داد، تو به مردم بده.

(صفحه ۹ کتاب فارسی - مفهوم)

۲۳. گزینهٔ ۲.....
بیت گزینهٔ ۲ می‌گوید اگر بناست عیب‌جویی کنیم، بهتر آن است که عیب خود را بجوبیم و نه عیب دیگران را. این مفهوم عبارت صورت سؤال نیز است.

(صفحه ۱۷ کتاب درسی - مفهوم)

۲۴. گزینهٔ ۳.....
مصراج «یا رب از نیست به هست آمده صنع تو ایم» می‌گوید خداوند که خالق است، هست‌کن اساس هستی نیز است. مصراج «و آنچه هست از نظر علم تو پنهانی نیست» نیز به علم کامل خداوند اشاره می‌کند که هم قصه ناموده می‌داند و هم نama نامه ناشوشه می‌خواند.

(صفحه ۹ کتاب فارسی - مفهوم)